

ትርጉም ህይወትን ምንባርን አብ ኤርትራ

ንሓደ ሰብ፡ ሓቀኛ ትርጉም ህይወትን ምንባርን ግለጽ ተባሂሉ ምስዝሕተት፡ እንታይ ኢሉ ከምዝምልስ ንምግማቱ የጸግምዮ። ምናልባት አብ ኤርትራ ዘሎ ዘይንቡር ኩነታት፡ ምስ ካልእ ክፋላት ዓለም ዘሎ ናይ ሰባት ትርጉም ህይወትን ምንባርን፡ ሰማይን ምድርን ከምዝኸውን ዘጠራጥር ኣይኮነን። ብናተይ መረዳእታ፡ ሰባት ሓቀኛ ትርጉም ህይወት የስተማቅሩ ኣለዉ ክብሃል እንተኾይኑ፡ እታ ዘላቶም ሃብቲ፡ ገንዘብ፡ ጥሪትን ንብረትን ማለትዮ፡ መንፈሳውን ነገራውን እምነቶም፡ ስምዒቶም፡ ብዘይ ግዳማዊ ተጽዕኖን ትእዛዝን፡ ብናጽነት ቦታ ቃሕ ትብሎምን ትርድኦምን ፍልስፍና፡ መዓልታዊ መደባቶም ከሰላስሉ ምስዝኸእሉዮም። ትርጉም ሓቀኛ ህይወትን ምንባርን ግን ምስ ሃብትን ድኽነትን፡ ሰላምን ዕግርግርን፡ ፍትሕን ዓመጽን፡ ብዙሕ ቀጻላታትን ጥንግናግን ኣለዎ።

ሎሚ ምስ ቅልጡፍ ምዕባለ ስነ-ኪነት፡ ዝርጋሐ ማሕበራዊ መራኽቢታትን (Social Media) ካልእ ረቋሒታትን፡ እታ ብብዝሒ ህዝብን ስፍሓት መሬትን ተመጣጢርካ ዘይነርክባ ትመስለና ዓባይ ዓለምና፡ ናብ ቁሽት እናተለወጠት ትመጽእ ስለዘላ፡ ሃገራትን ክፍለ ዓለማትን ዳርጋ አብ ጎደቦታትዮን ዝነብራ ዘለዋ እንተተባህለ ምግናን ኣይኮነን። ንኣብነት እቲ ቀደም አብ ኤርትራ ምስ ስድራቤትካን ፈተውትኻን ብተለፎን ንምርኻብ አብ ውሱን ከተማታት ዝነበረ ኣገልግሎት ተለኮሚኒከሽን ንምርኻብ ነዊሕ ምጉዓዝን ሪጋ ምሓዝን ተሪፉ፡ ሎሚ አብ ዝኾነ ቦታን ኩርናዕ ዓለምን ተቀሚጥካ ብናይ ኢድ ተለፎን ናብ ዝኾነ ቦታን አብ ዝጠዓመካ ሰዓታትን ጭር ኣቢልካ ወይ ብጽሑፍ ጉዳይካ ከተሳልጥ፡ ሓደርካ ከመዓልካ ክትብህሃል ጸገም የለን። አብ ገሊኡውን ገጽ ንገጽ እናተረኣኣኻ ሓሳብካ ትገልጽ ናፍቆትካ ተውጽእ።

ይኹን እምበር አብዚ ምዕቡል ዓለም፡ መነባብሮን ትርጉም ህይወትን ሰባት ሓደ ኣይኮነን። “ገለን ብማይ ገለን ስኣን ማይ” ከምዝብሃል፡ ገለ ሰባት ብጻዕሮም መጠን ዘይብሉ ሃብቲ ዝውንኑን ገንዘቦም መጥፍኢ ስለዝስእኑሉን ክሳብ አብ ጠፈር ወይ ህዋ ክገሹ፡ ዓለም ክዘሩ፡ ብኸቡር ዋጋ መጋየጺ ንብረት ክሸምቱ፡ ትካላት ክሃንጹን አብ ፈረስ ዘጋልብ ህንጻ ይቅመጡን። ብኣንጻሩ ካልኣት ሰብ ጸጋ፡ ክፋል ሃብቶም ንጽጉማት ዘካፍሉ፡ አብ ግብረሰናይ ዝነጥፉ፡ ጽቡቅ ስም ክትርፉ ለይትን መዓልትን ዝሰርሑ፡ ንምዕባለ ሕብረተሰብ ዝጽዕቱንዮም። በዓል ጸጋ ኣመሪካዊ ዜጋ ቢል ገይት(Bill Gate) ንኣብነት ሓደ ካብቶም አብ ዓለምና ዘለዉ ሒደት ሃብታማትን ፍቱሓትን ኣእዳውዮ። ካልኣት ድማ ዘይርሃጽሉን ዘለዎም ስልጣን ተጠቂሞምን ዝኣከብዎ ሃብቲ፡ ናብ ብሕታዊ ረብሓኦም ከውዕልዎ፡ ሰላማዊ ህዝቢ ክጭፍልቁን ስልጣኖም ከደልድሉን ከይደቀሱ ይሓድሩ። ብተወሳኺ እቶም ብጽጋብ ዝተፈንጭሉ ሃለልቲ፡ ስቃይ፡ ድኽነትን ምግሃስ ሰብኣዊ መሰልን ንምውጋድ ብውጹዓት ወገናት ዝለዓል ሕቶታት ብሓይሊ ይደቁስዎ።

አብ ሕብረተሰብ ኤርትራ ውልቀ መላኺ ስርዓት ህግደፍ፡ ክብርን ናጽነትን ህዝቢ ኤርትራ ብምርጋጽ፡ ልዕሊቶም አብ ዓለምና ብጭካንኦም ኣዘዮም ግኑናት ዝብሃሉ ስርዓታትን ውልቀሰባትን ተሰሪዑሎ። መዛግብቲ ታሪኽ ከምዝምስክሮ፡ አብ ዓለም ብሰይጣናዊ ስራሕን ገበንን ዝፍለጡ፡ ኣዶልፍ ሂትለር፡ ጆሴፍ ስታሊን፡ ማኦ ዝዱንግ፡ ኢዲ ኣሚን፡ ሳዳም ሑሰይን፡ ፊደል ካስትሮ፡ ሮበርት ሙጋቨ፡ ዑመር ኣልበሽር፡

መዓመር ቃዛ። ኪም ጆንግ ኡን ክኸኑ እንክለው። እዞም ኣብ ኤርትራ ህይወት ሰብ ዘጽንቱ፣ ክብሪ ሰብ ዝረገጹ፣ መሬትን ንብረትን ዝግብቱ መላኺ ኢሳያስ ዝመራሒኦም ጸይቀ ዕሉላት ግን ኣብ መዛግብቲ ገበኛታት ዘይተረቁሑ ምዃናምዮ። ብርእይቶይ፣ ገበናትን ተንኮላትን ውልቀ መላኺ ኢሳያስ፣ ምስ ዑመር ኣልበሽር፣ ሙዓመር ቃዛ፣ ሮበርት ሙጋቦን ፊደል ካስትሮን ብምንጽጻር፣ ንኢሳያስ ንዓመታት ኣብ ስልጣን ምኽ-ዳጮም ጥራሕዮም ዝመሳሰልዎ። እቲ ካልእ መልክዕን ኣረሚናዊ ተግባራትን ናይ ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ግን፣ ምስ ፍጥረት ሰብ ዘይኮነስ ምስ ጨካን ኣራዊትዮ ዝወዳደር።

ብዙሓት ተጋደልቲ፣ ህይወት ቅድሚ ናጽነት፣ ብማዕረ ትስዋእ፣ ሃብታምን ድኻን ብወግዒ ዘይግሃደሉ፣ ኣገዳስነት ገንዘብ ምሓዝ ዝሃሰሰሉ፣ ሃይማኖትን ዓሌትን ዘይፍለጠሉ ስለዝነበረ፣ ፍቅርን ዕላማን ንስዕሪን ሃብትን ስለዝገብለሎ፣ ህይወት ምቁር ከምዝነበረ ይገልጽዎ። መንእሰይ ኤርትራ ናብ በረኻ ክወጽእ እንክሎ፣ ኩሉ ውልቃዊ ሓጅቱን መደባቱን ጠንጢኑን ውልቃዊ ስምዒታቱን ድሌታቱን ቀቢሩን፣ ብብረት ንመግዛእቲ ኢትዮጵያ ንምምካትን ተሰዊእካ ልኡላውነት ኤርትራ ምርግጋጽን ናጽነት ምጭባጥንዮ ነይሩ። ኣብቲ እዋንቲ፣ ኣብ ሓንጎል ዝበዝሕ ኤርትራዊ፣ ክስዋእን ሕሰም ክጸወርን እምበር፣ እቲ ኣብ ንቡር ግዜ ዝፍጸም ከም ትምህርቲ፣ መርዓ፣ ምምስራት ሓዳር፣ ምውላድ፣ እምነት ሃይማኖት፣ ምውናን ሃብቲ፣ ምግያጽን ዝኣመሰሉ ጉዳያት ግሉሕ ኣይነበረን። ብሓጺሩ ትርጉም ህይወት ኣብ እዋን ገድሊ፣ ዘይንቡር ብዘይ ትሕዝቶን ውሽጣዊ ድሌታትካ ዓቂብካ ምሕጓስን ብሓብር ምንባርንዮ ነይሩ።

ይኹን እምበር ንጽንኩር ኩነታትን ስእነትን ዘይተመላኸነትን ተስፋን ግን ዕጥቂ ተጋዳላይዮ ነይሩ። ኣብ እዋን ገድሊ፣ ተስፋ፣ ሓቦን መንፈስ ብሓባር ምንባር ወይ ምስዋእ ምስጢር ህይወትዮ ነይሩ። ሓደ ሓደ እዋን፣ ግዜን ትሕዝቶን ኣብ ዝርከበሉ፣ ብዛዕባ ትምህርቲ፣ ባህላዊ ንጥፈታት፣ ስፖርት፣ መርዓን ካልእ ማሕበራዊ ህይወትን ኣካል ህይወት ይኸኑ ነይሮም። ከምቲ ካብ ዓቅምኻ ንላዕሊ፣ ብዓቅምኻ ክትፈትሖ ዘይትኸእል እንተኸይንካ ግዜኻ ከተጥፍኣሉ ዮብልካን ዝብሃል፣ ዘይንቡር ህይወት ኣብ እዋን ገድሊ፣ ብንጹር ዕላማን ርዱእ ምኽንያትን ስለዝነበረ፣ ኣብ ሎሚ ኮይንካ ዘጣዕስ ኣይኮነን፣ ካልእ ኣማራጺውን ምምጻእ ኣይክኣልንዮ።

ሎሚ፣ መቀረት ትርጉም ህይወት ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ይኸኑ ኣብ ስደት፣ ጨው ዘይብሉ መግቢዮ። ህዝቢ ኤርትራዊ ብዛዕባ ዕለታዊ መደባቱን መጻኢ ዕድሉን ክውስን ምሉእ ብቅዓትን ድሌትን፣ እንተለዎ፣ ብሰንኪ ስርዓት ህግደፍ፣ ብሰንፈላልዮ ተሰኒፉ። ከም ቀልብን ሃምን ዘይብሉ ሰብ፣ ብስርዓት ህግደፍ እቶ ውጻእ፣ ደቅስ ተንሰእ፣ ብላዕ ጥመ፣ ውፈር ዓዲ ውዓል፣ እናተባህለ ከም እሱር ብፍቃድን መዓልታዊ ዝቀያየር ምልካዊ መምርሒታትንዮ ዝነብር ዘሎ። ገለ ፈላስፋታት፣ ሰብ ኣብዛ ምድራዊት ዓለም ንኸነብር ሓይሊ ፈጣሪ ስለዝኸኑ፣ ትርጉም ሓቀኛ ህይወትውን፣ እቲ ዝፈጠረዮ ዝቅይሶን ዝቆጸጸሮን ዝብሉ ኣለዉ። ትርጉም ሓቀኛ ህይወት፣ ኣብ ገነት ኢና ከነስተማቅሮ ንኸእል እምበር፣ ኣብዛ እሾኽ መርገም ዝተዘርኣ ምድራዊት ዓለም ክረጋገጽ ኣይክእልንዮ ዝብሉውን ኣይተሳእኑን። ብኣረኣኢያ ናይ 20 ክፍለ ዘመን ጀርመናዊ ፈላስፋ Friedrich Nietzsche፣ ህይወት ትርጉም ክህልዎ እንተኸይኑ፣ ንኸትነብር ዕላማን ትመስጦን ምስዝህሉዮ። እንተድኣ ነገራዊ ክብሪ ዘዩለን ናጻ ተኸእሎ ምርምር ዘይግሃድን ኮይኑ ግን ህይወት ትርጉም ዮብሉን።

ኣብ ሃገርና እምነት ሃይማኖት ሓደ ካብ ቀንዲ ኣብ ዕለታዊ ህይወትናን ተስፋን ሓይልን ዝህበና መንፈሳዊ ሕላጎትናን ክብርናንዮ። ሰባት ኣብ ዝሓምሉን ጸገማት ኣብ ዘጋጥሞምን፣ ጽንዓት፣ መፍትሕን መስትርሆትን

ንምርካብ፡ ንፈጣሪአም ይጽልዩ፡ ጸበልን ማይ ድጋምን ይጥቀሙ፡ ኣብ ቅዱስ ቦታታት ማጨሎት ይሕጸቡ። ዝኾነ ዘንገፎሞም ሕማቅን ጽቡቅን ምስ ልዕሊ ተፈጥሮ የተኣሳስርዎ። ወለድና፡ ብርቱዕ ዝናብን በረድን ህቡብን ክርክ እንከሎውን “መዓትና ኣቁርረልና፡ ዝፈጠርካዮ ትንፋስ ብኸፉእ ኣይተጥፋኡዮ” ኢሎምዮም ዝምህሉሉን ምሕረት ዝልምኑን። ንኣብነት ኣልበርት እንስታይንውን (Albert Einstein) ፡ ኣብ እኩባት ጽሑፋቱን ሓሳባቱን ከምዝገለጸ፡ ትርጉም ምንባር ወዲሱብን ካልኦት ፍጡራትን ንኸትፈልጥ ናይ ሃይማኖት ሰብ ክትከውን ኣለካ ዝብል መርገጺዩ ዘለዎ። ስርዓት ህግደፍ ኢዱ ኣይስኣን፡ ንትካላት ሃይማኖትን ስዓብቱን ብምህዳንን ብፖለቲካዊ ኣጠማምታ ይመቓቅሎ ስለዘሎን፡ ኣብያተ ጸሎት ብናይ እዝኒ ሰለይቲ ምጽንጻን ስለዝግበረሉን፡ ህዝቢ ኤርትራ ብምሉእ ልቡን ብዘይፍርሕን ሃይማኖታዊ ንጥፊታቱ ከሰላሰል ይኸእል የለን።

ስርዓት ህግደፍ ኣብ እዋን ገድሊ ንጉስ ሃይለ ስላሴን ቀሺ ዲመጥሮስ ገብረማርያምን “ንሃይማኖት ተዋህዶ መሐለዊ ስልጣኖም ይግልገሉሉ ነይሮም” እናበለ ይኸስስ ከምዘይነበረ፡ ኣብ ኣተሓሕዛ ሃይማኖት ንባዕሉ ዝኸፍኦ ኣረሜናዊ ተግባራት ይፍጽም ምህላዉ ድማ ንምስሉይነት ህግደፍዩ ዘገልጹ። ምልካዊ ስርዓት ህግደፍ ክሳብ ዘሎ፡ ህዝቢ ኤርትራ ትርጉም ሓቀኛ ህይወትን ትርጉም ምንባርን፡ ሓጎስን ጥዕናን፡ ክብረትን ርእሰ ምትእምማንን፡ ሩፍታን ተስፋን፡ ፍቅርን ስኒትን ከስተማቅር ኣዝዩ ኣጸጋሚዩ። ብኣንጻሩ ትርጉም ህይወት ኣብ መዋእል ስርዓት ህግደፍ፡ ምብትታን ስድራቤታት፡ ስደት፡ ጥሜት፡ ስስዕ፡ ብመቁነን መግቢ ምብላዕ፡ ንብዓት፡ ጊላነት፡ ጸልማት፡ ጭንቀት፡ ግዱድ ሃገራዊ ኣገልግሎት፡ ጽምዋ፡ ፍርሕን ሻቅሎትንዩ። እዚ ብስርዓት ህግደፍ ኣብ ኤርትራ ዝፍጸም ዘሎ ኣነዋሪ ተግባርን ዕንወትን ግን ህዝብና ገደብ ክግበረሉን ትርጉም ሓቀኛ ህይወትን ምንባርን ከረጋግጽ ይግባእ። እቲ እንኮ ፍታሕ፡ ብኣና ንግና ኮይኑ፡ ካብ 100 ዓመት በጊዕ ሓንቲ መዓልቲ ኣንበሳ ምጃንዩ።

ጽላል፡ ካብ ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ፡

ድምጺ ሰላምን ደሞክራሲን ኤርትራ፡ 27-07-2018